

บทคววมวิจัย

ผลลัพธ์การเรียนรู้และการจัตการเรียนการสอนรายวิชา การพยายาลสุขภาพจิตและจิตเวชตามการรับรู้ของนักคึษา พยายาลชั้นปีที่ 2

ปุดนยหนูช สุธธิพงคฺ* วันตี สุธธิรงษี*** วินีกาญจัน คงสุวรรณ**
ไพโรส มามะ* วิลาวรรณ คริสต์รักรษา*

บทคัตยอ

การวิจัยในชั้นเรียนนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ คึษาผลลัพธ์การเรียนรู้และการจัตการเรียนการสอนรายวิชา การพยายาลสุขภาพจิตและจิตเวชตามการรับรู้ของนักคึษาพยายาล กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักคึษาพยายาลชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนรายวิชา การพยายาลสุขภาพจิตและจิตเวช คณะพยายาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จำนวน 136 คน และ 15 คน ในกลุ่มนี้ ได้รับความคัดเลือกมาเป็นผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย 3 ส่วน คือ (1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป (2) แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบประเมินการเปลี่ยนแปลงผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดการเรียนในรายวิชานี้ ตอนที่ 2 แบบประเมินความคิดเห็นต่อการจัตการเรียนการสอน และ (3) แนวคำถามกึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัตการเรียนการสอน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหาความเที่ยง โดยนำแบบสอบถามมาทดลองใช้กับนักคึษาพยายาลชั้นปีที่ 3 จำนวน 30 คน วิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ได้ความเที่ยงของส่วนที่ 2 เท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ 1) ทักษะสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($M = 4.13, SD = 0.71$) 2) ด้านความรู้ความสามารถ ($M = 3.96, SD = 0.53$) 3) ทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($M = 3.79, SD = 0.71$) 4) ทักษะทางปัญญา ($M = 3.68, SD = 0.63$) และ 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($M = 3.54, SD = 0.72$) ส่วนวิธีการจัตการเรียนการสอนที่ช่วยให้นักคึษาเข้าใจบทเรียนมากขึ้น อันดับที่ 1 คือ การสอนแบบใช้กรณีศึกษา อันดับ 2 คือ การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม และอันดับ 3 คือ การสอนด้วยการฝึกทักษะการตรวจสอบสภาพจิตและการสื่อสารเพื่อการบำบัด

* อาจารย์ ภาควิชาการพยายาลจิตเวช คณะพยายาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

** อาจารย์ ดร. ภาควิชาการพยายาลจิตเวช คณะพยายาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

*** รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการพยายาลจิตเวช คณะพยายาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จังหวัดสงขลา

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน โดยนำวิธีการสอนและปัญหาที่พบจากการสอนไปใช้ในการปรับปรุงการสอนรายวิชา สุขภาพจิตและจิตเวช เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในภาคการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: ผลลัพธ์การเรียนรู้; การรับรู้ของนักศึกษา; วิธีการจัดการเรียนการสอน; การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

ความเป็นมาของปัญหา

วิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช เป็นวิชาที่จัดสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสุขภาพจิต ความเจ็บป่วยทางจิต โรคและอาการทางจิตเวช ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในปัจจุบัน และการพยาบาล อีกทั้งเป็นรายวิชาหนึ่งที่ถูกกำหนดให้นักศึกษาพยาบาลต้องสอบผ่านในการสอบขึ้นทะเบียนใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สำหรับการเรียนการสอนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ได้ถูกกำหนดให้สอนสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ในภาคการศึกษาที่ 2 ของทุกปีการศึกษา เป็นวิชาที่ผู้เรียนในปีที่ผ่านมา มองว่ามีเนื้อหาเป็นนามธรรม ยากต่อการเข้าใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ ยิ่งทำให้นักศึกษาพยาบาลขาดความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนแบบให้นักศึกษามีส่วนร่วม จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูงชอบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและร่วมมืออยู่ในระดับมาก (นุศรา, 2552) ซึ่งในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม นักศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดการเรียนรู้ โดยมีอาจารย์เป็นผู้คอยกำกับดูแลแนะนำ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การเรียนการสอน ได้แก่ ตัวผู้เรียน ความชอบ ความถนัดในวิชาที่เรียน แรงจูงใจด้านคะแนน สภาพจิตใจและอารมณ์ ส่วนปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ เพื่อน อาจารย์ ครอบครัว และรูปแบบการสอน ตามลำดับ โดยเฉพาะรูปแบบการเรียนการสอนที่มีส่วนสำคัญต่อการเรียนรู้ (อำภาพร, อนุรี, วิมลรัตน์, และ วิชชุดา, 2544)

ปัจจุบันมาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาทุกสาขาวิชา ได้กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) สำหรับนักศึกษาไว้ 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความเชื่อมั่นว่า บัณฑิตที่สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ได้ผลิตออกไปนั้น มีคุณภาพได้มาตรฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา จึงกำหนดให้มีมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education; TQF: HEd) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ

กรอบมาตรฐานดังกล่าว

ในส่วนของรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ซึ่งได้จัดการเรียนการสอนในนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ดังที่กล่าวมาข้างต้น ได้มีปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (student center) มากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จึงต้องการศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชา และศึกษาปัญหาการเรียนการสอนเพื่อจะได้นำผลการวิจัยดังกล่าวไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ภายหลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อวิธีจัดการเรียนการสอนในรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชของนักศึกษา

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ ใช้แนวคิดกรอบมาตรฐานการเรียนรู้ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แห่งชาติ (2552) ซึ่งกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ร่วมกับปรัชญาทางการศึกษาพยาบาล และแนวทางจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ที่ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่อายวิชา (curriculum mapping) สำหรับวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 2555) ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้บรรยากาศของความรัก ความเอื้ออาทร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความภาคภูมิใจในสถาบันและวิชาชีพ มีภาวะผู้นำ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนมีทักษะในการให้การพยาบาลตามมาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในชั้นเรียน มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ลงทะเบียนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2555

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ทุกคนที่ลงทะเบียนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 136 คน (ซึ่งไม่นับรวมนักศึกษา 30 คน ที่อยู่ในการทดลองใช้เครื่องมือ) จากนั้นผู้วิจัยคัดเลือกนักศึกษา จำนวน 15 คน ซึ่งมีความเหมาะสมเพียงพอในการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ (บุญใจ, 2550) และมีความสมัครใจเข้าร่วมสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป มีทั้งหมด 7 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ความคิดเห็นต่อรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ก่อนเริ่มเรียนและเมื่อเสร็จสิ้นการเรียน ความตั้งใจที่จะเรียนพยาบาล ความคิดที่จะสอบเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยใหม่

ส่วนที่ 2 แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบประเมินการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดการเรียนในรายวิชานี้ เป็นแบบสอบถามแบบ ลิเกิร์ต (Likert scale) 6 ระดับ โดยมีค่าตั้งแต่ 0 (ไม่เลย) ถึง 5 (มากที่สุด) ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม จำนวน 5 ข้อ ด้านความรู้ความสามารถ จำนวน 10 ข้อ ด้านทักษะทางปัญญา จำนวน 8 ข้อ ด้านทักษะสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ จำนวน 5 ข้อ ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 8 ข้อ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แปลค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้ คือ 0.00 - 1.66 หมายถึง เกิดผลการเรียนรู้ในระดับน้อย 1.67 - 3.33 หมายถึง เกิดผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง และ 3.34 - 5.00 หมายถึง เกิดผลการเรียนรู้ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน เป็นคำถามปลายเปิด มีทั้งหมด 3 ข้อ ประกอบด้วย วิธีการสอนที่นักศึกษาเห็นว่า มีประโยชน์และช่วยให้เข้าใจบทเรียน ปัญหาที่พบ ข้อเสนอแนะ และการปรับปรุงสำหรับการเรียนการสอนในรายวิชานี้

ส่วนที่ 3 แนวคำถามกึ่งโครงสร้าง สำหรับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้

การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ทำโดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นเองโดยใช้กรอบแนวคิดมาตรฐานการเรียนรู้ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ (2552) ร่วมกับแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcome) และแนวทางจัดการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555) ไปตรวจสอบความสอดคล้องตรงตามเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจน การจัดลำดับของเนื้อหา โดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาลที่มีความรู้และประสบการณ์การสอนด้านสุขภาพจิตและจิตเวช จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์พยาบาลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการเรียนการสอน จำนวน 1 ท่าน จากนั้นนำข้อคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแบบสอบถาม และได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาพยาบาลที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค ได้ความเที่ยงของแบบสอบถามส่วนที่ 2 เท่ากับ 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทราบ และชี้แจงเพื่อการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 136 คนตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน และแบบประเมินความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน

2. ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) จากกลุ่มประชากรทั้งหมด คือ จำนวน 15 คน โดยรับสมัครผู้สนใจที่จะสนทนากลุ่ม

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

โครงการวิจัยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการประเมินจริยธรรมในงานวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ หมายเลข มอ 606.1/066 ผู้วิจัยได้จัดทำใบพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างแนบไปพร้อมกับแบบสอบถาม โดยสาระสำคัญประกอบด้วย ผู้วิจัยแนะนำตนเอง และขอความร่วมมือกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม พร้อมทั้งแจ้งให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะตัดสินใจว่าจะเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้หรือไม่ก็ได้ ข้อมูลในการทำวิจัยจะเป็นความลับ และจะนำเสนอผลการศึกษาในภาพรวมเฉพาะในงานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และแบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับเนื้อหาการสนทนากลุ่ม ใช้การถอดเทป คำต่อคำ และจับประเด็นสำคัญ (content analysis)

ผลการวิจัย

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 96 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 86 อยู่ในช่วงอายุ 18-20 ปี ร้อยละ 46 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 3.01 - 4.00 รองลงมา ร้อยละ 42 มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.01-3.00 ในช่วงก่อนเริ่มเรียนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ร้อยละ 65 คิดว่า เป็นวิชาที่น่าสนใจ รองลงมา ร้อยละ 21 คิดว่า เป็นวิชาที่ยากและต้องอ่านมาก ในช่วงหลังเสร็จสิ้นการเรียนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ร้อยละ 57 คิดว่า เป็นวิชาที่น่าสนใจ รองลงมา ร้อยละ 25 คิดว่า เป็นวิชาที่ยากและต้องอ่านมาก ร้อยละ 57 มีความตั้งใจพอควรที่จะเรียนเป็นพยาบาล ร้อยละ 52 มีความคิดที่จะสอบเข้ามหาวิทยาลัยใหม่เพื่อเลือกคณะอื่นเป็นบางครั้ง และรองลงมา ร้อยละ 31 ไม่เคยมีความคิดที่จะสอบใหม่ในคณะอื่นเลย

สำหรับผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ภายหลังเรียนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช (640-225) ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วยผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านทักษะสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.13$, $SD = 0.71$) ตามด้วย ด้านความรู้ความสามารถ ($M = 3.96$, $SD = 0.53$) ทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($M = 3.79$, $SD = 0.71$) ทักษะทางปัญญา ($M = 3.68$, $SD = 0.63$) และด้านคุณธรรมจริยธรรม ($M = 3.54$, $SD = 0.72$) ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลภายหลังเรียนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช (N = 136)

ผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน	ระดับของผลการเรียนรู้		
	M	SD	ระดับ
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	3.54	0.72	มาก
2. ด้านความรู้ความสามารถ	3.96	0.53	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.68	0.63	มาก
4. ด้านทักษะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.13	0.71	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.79	0.71	มาก

สำหรับความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนการสอน พบรายละเอียด ดังนี้

1. วิธีการสอน ที่ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเข้าใจบทเรียนมากที่สุด พบว่า ร้อยละ 45 นักศึกษาเห็นว่า วิธีการสอนแบบใช้กรณีศึกษา ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนเป็นอันดับ 1 ร้อยละ 20 นักศึกษาเห็นว่า วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนเป็นอันดับ 2 และร้อยละ 20 นักศึกษาเห็นว่า วิธีการสอนด้วยการฝึกทักษะการตรวจสุขภาพจิตและการสื่อสาร ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจบทเรียนเป็นอันดับ 3

2. ปัญหาของนักศึกษาที่พบจากการเรียนรายวิชาการนี้ ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน ด้านวิธีการวัดและประเมินผล (ตาราง 2)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัญหาที่พบ (N = 96)

ประเด็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านเนื้อหา		
1.1 เนื้อหามาก ไม่ชัดเจน เนื้อหาแต่ละโรคมีความคล้ายคลึงกัน	71	74
1.2 ความเข้าใจ คือ เข้าใจยาก จำยาก แยกแยะไม่ได้	20	21
1.3 ไม่มีปัญหา เป็นรายวิชาที่น่าสนใจ มีเนื้อหาและเวลาในการเรียนที่เหมาะสม	5	5
2. ด้านวิธีการสอน		
2.1 วิธีการสอนแบบบรรยาย คือ บรรยายมากทำให้ง่วงนอนและสับสน	41	43
2.2 วิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น ใช้เทคนิคการสอนไม่หลากหลาย	30	31
2.3 ไม่มีปัญหา คือ วิธีการสอนดีและเหมาะสม	25	26
3. ด้านการวัดประเมินผล		
3.1 ไม่มีปัญหา คือ การวัดผลและการประเมินผลดีและเหมาะสม	81	84
3.2 มีปัญหา เช่น เนื้อหาค่อนข้างมาก จึงทำให้อึดอัดมาก	15	16

2.1 ด้านเนื้อหา พบว่า ร้อยละ 74 มีปัญหาเรื่อง เนื้อหามาก การใช้ภาษาไม่ชัดเจน เนื้อหาแต่ละโรคมีความคล้ายคลึงกัน การสอนติดต่อกันหลายชั่วโมงทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ในเนื้อหาที่มีคำศัพท์มาก และค่อนข้างละเอียด ร้อยละ 21 มีปัญหาเรื่อง ความเข้าใจ คือ เข้าใจยาก จำยาก แยกแยะไม่ได้ ร้อยละ 5 บอกว่าไม่มีปัญหา เป็นรายวิชาที่น่าสนใจ มีเนื้อหาและเวลาในการเรียนที่เหมาะสม มีการนำ

วิดีโอมาให้ดูทำให้เข้าใจง่ายมากขึ้น

2.2 ด้านวิธีการสอน พบว่า ร้อยละ 43 มีปัญหาเรื่อง วิธีการสอนแบบบรรยาย คือ บรรยายมากทำให้วังวนนอนและสับสน เนื้อหาไม่กระชับ ควรเพิ่มรายละเอียดในงานนำเสนอ (power point) ร้อยละ 31 มีปัญหาเรื่องวิธีการสอนแบบอื่นๆ เช่น การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย เป็นการทำงานให้เสร็จในชั้นเรียน แต่ไม่ได้ประมวลความรู้ทั้งหมดและอาจทำให้เสียเวลา การสอนด้วยภาษาอังกฤษบางคำฟังไม่เข้าใจ ใช้เทคนิคการสอนไม่หลากหลาย ไม่น่าสนใจ ใช้เวลานานมากเกินไปในบางหัวข้อ สอนติดต่อกันหลายชั่วโมง มีการสอนแบบใช้กรณีศึกษาน้อยเกินไป นั่งเรียนอย่างเดียวทำให้น่าเบื่อและไม่น่าตื่นเต้น ร้อยละ 26 บอกว่าไม่มีปัญหา คือ วิธีการสอนดีและเหมาะสม อยากให้สอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อยเยอะๆ เพราะทำให้ไม่วังวน อยากให้เพิ่มการสอนแบบกรณีศึกษาเยอะๆ เพราะทำให้เห็นภาพชัดเจน อยากให้เพิ่มแรงจูงใจระหว่างเรียน และเพิ่มบรรยากาศที่น่าสนใจ อยากให้มีการสอนโดยให้ทำแผนที่ความคิดและการใช้สื่อวีดิทัศน์นำเสนอและอภิปรายมากขึ้น

2.3 ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ร้อยละ 84 ไม่มีปัญหาเรื่องการวัดผลและการประเมินผล บอกว่าดีและเหมาะสม การแบ่งสอบ 3 ครั้ง ทำให้ไม่หนักในการอ่านหนังสือ ทำให้อ่านหนังสือได้ทันและมีเวลาในการทำความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น งานกลุ่มในชั้นเรียนและงานแปลและสรุปย่อวารสารภาษาอังกฤษจะเป็นคะแนนช่วยที่ดี จึงไม่หนักในการสอบ ร้อยละ 16 มีปัญหาเรื่องการวัดผลและการประเมินผล บอกว่าเนื้อหาค่อนข้างมาก จึงทำให้ข้อสอบมากและนักศึกษามีเวลาอ่านหนังสือน้อย นักศึกษาในการสอบมากเกินไป อยากให้แบ่งเป็นคะแนนงานในห้องเรียนด้วย อยากให้มีคะแนนช่วยจากงานอื่นมากกว่านี้ เนื้อหาที่สอบใช้การวิเคราะห์ยากเกินไป ข้อสอบยาก นึกว่าจะถูกจริงๆ ไม่ใช่ เนื้อหากว้าง วิเคราะห์ยาก

3. ข้อเสนอแนะและการปรับปรุงจากการเรียนรายวิชานี้ ประกอบด้วย ด้านเนื้อหา ด้านวิธีการสอน ด้านวิธีการวัดและประเมินผล (ตาราง 3) ดังรายละเอียด

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นของข้อเสนอแนะ (N = 44)

ประเด็นปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านเนื้อหา		
1.1 เนื้อหาสาระสำคัญ ควรมีการเน้นประเด็นสำคัญ กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย	23	53
1.2 การนำเสนอเนื้อหาผ่าน power point ควรทำให้น่าสนใจ	7	16
1.3 การสรุปบทเรียน ควรมีการสรุปบทเรียนให้เข้าใจง่าย	5	10.5
1.4 เหมาะสมดีแล้ว	5	10.5
1.5 การอธิบายหรือสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ควรอธิบายให้เข้าใจง่าย	2	5
1.6 การปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย	2	5
2. ด้านวิธีการสอน		
2.1 ควรเพิ่มความน่าสนใจและแรงจูงใจในการเรียน เช่น เพิ่มมุกตลก	15	34
2.2 กิจกรรม เทคนิคและวิธีการสอน ควรเพิ่มกิจกรรมในชั้นเรียน	14	32
2.3 สื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ควรเพิ่มวิดีโอ วีดิทัศน์ สื่อการสอน	10	23
2.4 เหมาะสมดีแล้ว	5	11
3. ด้านการวัดประเมินผล		
3.1 เหมาะสมดีแล้ว	28	63
3.2 ควรมีการทำงานกลุ่มหรืองานเดี่ยวมากขึ้น เพื่อจะได้มีคะแนนช่วยมากขึ้น	16	37

ด้านเนื้อหา พบว่า ร้อยละ 53 เสนอแนะ เรื่อง เนื้อหาสาระสำคัญ ควรมีการจัดลำดับเนื้อหา เน้นประเด็นสำคัญ กระชับเนื้อหาให้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย ไม่วกวน ร้อยละ 16 เสนอแนะ เรื่อง การนำเสนอเนื้อหาผ่าน power point ควรทำให้น่าสนใจและตรงกับเนื้อหาในเอกสารประกอบการสอน ควรส่งเข้า LMS ก่อนล่วงหน้าวันสอน ร้อยละ 10.5 เสนอแนะ เรื่อง การสรุปบทเรียน ควรมีการสรุปบทเรียนให้เข้าใจง่าย อาจสรุปเป็นแผนผังความคิด และมีการสรุปเนื้อหาหลังการสอนทุกครั้ง ร้อยละ 10.5 บอกว่า ด้านเนื้อหาในรายวิชานี้เหมาะสมดีแล้ว ร้อยละ 5 เสนอแนะเรื่อง การอธิบายหรือสอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ ควรอธิบายให้เข้าใจง่าย ร้อยละ 5 เป็นข้อเสนอนแนะเรื่อง การปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย

ด้านวิธีการสอน พบว่า ร้อยละ 34 เสนอแนะ เรื่อง ควรเพิ่มความน่าสนใจและแรงจูงใจในการเรียน เช่น เพิ่มมุกตลก เพิ่มลูกเล่นในการสอน ให้ตื่นเต้น และมีความสุขในการเรียน น้ำเสียงผู้สอนไม่ราบเรียบจนเกินไป ช่วงเวลาที่ใช้สอนไม่นานเกินไป ร้อยละ 32 เสนอแนะ เรื่อง กิจกรรม เทคนิคและวิธีการสอน ควรเพิ่มกิจกรรมในชั้นเรียน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียนเพิ่มขึ้น เพิ่มเทคนิคและวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น เพิ่มวิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบใช้กรณีศึกษา การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ และการบรรยายหรือการอธิบายที่เข้าใจง่าย เข้าใจอย่างลึกซึ้ง และเห็นภาพชัดเจน ร้อยละ 23 เสนอแนะ เรื่อง สื่อวีดิทัศน์ที่ใช้ในการเรียนการสอน ควรเพิ่มวีดิโอ วีดิทัศน์ และสื่อการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น ควรปรับปรุง power point ให้น่าสนใจขึ้น ร้อยละ 11 บอกว่า วิธีการสอนในรายวิชานี้เหมาะสมดีแล้ว

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ร้อยละ 63 บอกว่า การวัดและประเมินผลในรายวิชานี้เหมาะสมดีแล้ว และร้อยละ 37 เสนอแนะว่า ควรปรับปรุงด้านการวัดและประเมินผล ให้มีการทำงานกลุ่มหรืองานเดี่ยวมากขึ้น เพื่อจะได้มีคะแนนช่วยมากขึ้น

สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) สามารถสรุปประเด็นความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. วิธีการสอนที่ช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเข้าใจบทเรียนมากที่สุด พบว่า 1) การสอนแบบใช้กรณีศึกษา เพราะ เห็นภาพชัดมากขึ้น เข้าใจง่าย น่าสนใจ และไม่่วง 2) การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เพราะได้เห็นตัวอย่าง เห็นวิธีการ และเห็นภาพได้ชัดเจนขึ้น และ 3) การฝึกทักษะการตรวจสภาพจิตและการสื่อสารเพื่อการบำบัด เพราะได้ทบทวนความรู้ และนำไปใช้ได้จริง

2. ปัญหาของนักศึกษาที่พบจากการเรียนรายวิชานี้ ประกอบด้วย 1) เนื้อหาเข้าใจยาก บางเรื่องเนื้อหาน้อย เนื้อหาไม่ตรงกับ power point มีคำศัพท์เฉพาะทางภาษาอังกฤษเยอะ 2) ใช้วิธีการสอนโดยบรรยายอย่างเดียว ทำให้วังวนนอน ส่วนการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม บางครั้งกลุ่มใหญ่เกินไป ทำให้การมีส่วนร่วมในการทำงานไม่ทั่วถึง 3) วิธีการวัดและประเมินผล พบว่า ไม่มีปัญหา

3. ข้อเสนอแนะและการปรับปรุงจากการเรียนรายวิชานี้ นักศึกษาบอกว่า อยากให้มีแบบฝึกหัดก่อนและหลังเรียน อยากให้มีการเฉลยข้อสอบหลังการสอนทุกครั้งเพื่อความเข้าใจและนำไปใช้ได้ถูกต้อง และอยากให้มีโครงการเตรียมความพร้อมก่อนการขึ้นฝึกปฏิบัติ

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลลัพธ์การเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนรายวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ตามการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 แบ่งการอภิปรายผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ระดับของการเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยของผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ซึ่งประกอบด้วย ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะสัมพันธภาพระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์ตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ใช้การสอนแบบผสมผสานหลายรูปแบบ ซึ่งประกอบด้วย การสอนแบบบรรยาย การสอนแบบอภิปรายกลุ่มย่อย การสอนแบบใช้กรณีศึกษา การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ การสอนโดยให้ทำแผนที่ความคิด การฝึกทักษะการตรวจสภาพจิตและการสื่อสาร การแปลและสรุปย่อวารสารภาษาอังกฤษ และการใช้สื่อวีดิทัศน์นำเสนอและอภิปราย อาจส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากคุณลักษณะเฉพาะของวิธีการสอนดังกล่าว ซึ่งมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละคนที่มีลักษณะการเรียนรู้แตกต่างกันออกไป โดยลักษณะของวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช เป็นการเรียนรู้เนื้อหาภาคทฤษฎี แต่ได้ผสมผสานการเรียนการสอนที่หลากหลายเข้ามา ทำให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น อภิปราย และเรียนรู้มากขึ้น ดังนั้นจึงทำให้ค่าเฉลี่ยผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษาศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ เรมवलและคณะ (2555) ซึ่งศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนการสอนรายวิชาโครงการพัฒนาสุขภาพของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 พบว่า นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์โดยเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 80 และการศึกษาของ มณฑินา (2555) ซึ่งศึกษาผลการเรียนรู้รายวิชาปฏิบัติการพยาบาลอนามัยชุมชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า นักศึกษามีผลการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับดีมากในรายวิชานี้ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนได้ส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างนวัตกรรมสุขภาพ พัฒนาศักยภาพของตนเอง พร้อมทั้งส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมร่วมด้วย อย่างไรก็ตาม รูปแบบการเรียนการสอนดังกล่าวข้างต้น ถึงแม้ว่าจะเป็นวิธีการสอนที่มีมาอยู่ก่อนแล้ว แต่จากผลการวิจัยได้ทำให้ยืนยันถึงผลของการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ ว่าสามารถช่วยให้นักศึกษาเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านได้ในระดับมาก รวมถึงข้อเสนอแนะและปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นภายหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน เพื่อที่จะนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนต่อไป

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นต่อวิธีการจัดการเรียนการสอน ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าวิธีการสอนแบบใช้กรณีศึกษา ช่วยให้เข้าใจบทเรียนมากเป็นอันดับ 1 สอดคล้องกับข้อมูลจากการทำสนทนากลุ่ม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า การเรียนการสอนแบบใช้กรณีศึกษา ทำให้เห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ทำให้เข้าใจง่าย เป็นการเรียนการสอนที่น่าสนใจ ไม่ทำให้ง่วงนอน และเบื่อหน่าย สอดคล้องกับการศึกษาของ พรศิริและอรพินท์ (2552) ซึ่งศึกษาผลของการจัดการเรียนการสอนโดยการใช้กรณีศึกษาต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลในคลินิก พบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการใช้กระบวนการพยาบาลของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้พบว่านักศึกษามีความพอใจในการเรียนวิธีนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นในขณะที่เรียนได้อย่างเต็มที่ ได้ฝึกคิดอย่างมีเหตุผล และบรรยากาศในการเรียนวิธีนี้ไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอึดอัดที่จะปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

นอกจากนี้ยังมีการเรียนการสอนแบบอื่นๆ ที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่าเป็นประโยชน์และช่วยให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจบทเรียน ประกอบด้วย 1) วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่ม เนื่องจากทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น 2) การสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ เนื่องจากทำให้ได้เห็นตัวอย่าง วิธี

การ และเห็นภาพชัดเจนมากขึ้น 3) การฝึกทักษะการตรวจสภาพจิตและการสื่อสาร เนื่องจากทำให้ได้ ทบทวนความรู้และนำไปใช้ได้จริง ทั้งนี้การจัดให้มีกิจกรรมก่อนเรียน การทำกิจกรรมกลุ่ม ร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น และมีการเชื่อมโยงไปสู่การปฏิบัติ จะไม่ทำให้ผู้เรียนเบื่อหน่ายจากการฟังบรรยายเพียง อย่างเดียว ทำให้มีสมาธิในการเรียน เป็นการเชื่อมโยงความรู้เดิมก่อนที่จะเข้าเนื้อหาใหม่ ฝึกการคิดอย่างเป็นระบบ รวมถึงวิธีการสอนและกิจกรรม การอภิปรายกลุ่ม การกระตุ้นผู้เรียนอยู่เสมอ การมีปฏิสัมพันธ์ ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน บทบาทของผู้สอนมีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดความสุขในการเรียนรู้ได้ (ปราณีและสายสมร, 2556) นอกจากนี้การศึกษาของ จิราจันท์ (2553) ซึ่งศึกษาผลของการเรียนแบบศูนย์การเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงาน กลุ่มของนักศึกษาพยาบาล พบว่าหลังการเรียนแบบศูนย์การเรียนนักศึกษาพยาบาลมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มสูงกว่าก่อนเรียน

สำหรับปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาเกี่ยวกับ วิธีการสอนโดยบรรยายเป็นส่วนใหญ่ โดยบอกว่า ทำให้ง่วงนอนและไม่น่าสนใจ ไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่าเนื่องจากบุคลิกภาพและลักษณะของนักศึกษาพยาบาลยุคใหม่ หรือที่เรียกว่า generation Y ที่มีความมั่นใจในตัวเองสูง คิดนอกกรอบ เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี แต่มีความสนใจสิ่งแวดลอมลด น้อยลง และมีช่วงความสนใจหรือสมาธิในการเรียนสั้น ดังนั้นผู้สอนจึงควรปรับตัวและเข้าใจนักศึกษา มอบหมายงาน หรือกิจกรรมการเรียนการสอนที่เร้าความสนใจ ทำท่าย ดึงดูด ไม่น่าเบื่อ และควรมีการ คิดค้นนวัตกรรม หรือพัฒนาวิธีการสอนและรูปแบบการสอนใหม่ๆ โดยไม่ควรใช้การสอนแบบบรรยายใน การสอนเพียงอย่างเดียว (เยาวลักษณ์, 2554)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรมีการจัดการเรียนการสอนแบบ active learning เช่น การสอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยใช้วิธีการสอนแบบกรณีศึกษา การสอนแบบอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการ เรียนรู้ให้แก่นักศึกษาในรายวิชานั้นๆ นอกจากนี้ นักศึกษามีข้อเสนอแนะให้มีการเฉลยข้อสอบกลางภาค และปลายภาค เพราะการเรียนในห้องเรียนเป็นเพียงการเรียนหลักวิชาการ แต่ในข้อสอบเป็นการประยุกต์ นำไปใช้ การเฉลยข้อสอบ จึงทำให้รู้แนวทางในการปฏิบัติ นำไปใช้ได้ถูกต้อง และนำไปใช้ในการ ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน โดยนำวิธีการสอนและปัญหาที่พบจากการสอนไปใช้ในการปรับปรุงการสอน รายวิชาสุขภาพจิตและจิตเวช เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยาบาลเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการเรียนการสอนแบบต่างๆ ในรายวิชาการพยาบาล สุขภาพจิตและจิตเวช ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน และเน้นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษามากขึ้น

ข้อจ้ก้ก้ด

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นการประเมินตนเองของนักศึกษา ซึ่งอาจไม่สะท้อนความเป็นจริงได้ทั้งหมด จึงควรรได้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้้นการเรียนประกอบด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์ภาควิชาการพยาบาลจิตเวช และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ด้ให้คำปรึกษา ช้แนะแนวทาง ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การด้เนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจนงานวิจัยล้ลงล้งได้ สดทำยขอขอบคุณกองทุนวิจัย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ให้ทุนในการศึกษาครั้งนี้

บรรณานุกรม

- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. (2555). *หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต* (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2555). เอกสารอ้ดสำเนา.
- จิราจันท์ คณทา. (2553). ผลของการเรียนแบบศูนย้การเรียนต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 3(3), 27-38.
- นุศรา ดาวโรจน์. (2552). *ศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา* (รายงานวิจัย). ยะลา: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนียะลา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปล้ดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.
- ปราณี อ่อนศรี และสายสมร เฉลยกิตติ. (2556). การจัดการเรียนรู้ทางการพยาบาลเพื่อสร้างความสุข: บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 14(1), 8-16.
- บุญใจ ศรีสถิตย้รนากร. (2550). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ยูแอนด์ไอ อินเตอร์ มีเดีย.
- พรศิริ พันธสี และอรพินท์ สีขาว. (2552). ผลของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กรณีศึกษาต่อการพัฒนาความสามารถในการใช้กระบวนกรพยาบาลในคลินิกของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารสภากรพยาบาล*, 24(3), 81-93.
- ม้ณทนา จ้ภา. (2555). การศึกษาผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในรายวิชาปฏิบัติกรพยาบาลอนามัยชุมชนตามการรับรู้ของนักเรียนพยาบาลทหารอากาศ ปีการศึกษา 2555. *วารสารแพทยสารทหารอากาศ*, 59(2), 37-45.
- เยาวลักษณ์ โพธิดา. (2554). การจัดการศึกษาทางการพยาบาล: สำหรับนักศึกษาพยาบาล Generation Y. *วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ*, 34(2), 61-69.
- เรมवल นันท์ศุภว้ฒน์, ผ่องศรี เกียรติเลิศนภา, รัตนาวดี ขอนตะวัน, สุพิศ รूंเงืองศรี, บุญพิชชา จิตต์ภักดี, เพชรสุนีย้ ทั้งเจริญกุล, ...อภิรดี นันท์ศุภว้ฒน์. (2555). ประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

รายวิชาโครงการพัฒนาสุขภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
วารสารสภาการพยาบาล, 27(ฉบับพิเศษ), 102-113.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ.

อำภาพร พั้ววิล, อนุรี ชาญธวัชชัย, วิมลรัตน์ บุญเสถียร, และวิชุดา หารรษาจารย์พันธ์. (2544). *วิธีการเรียน รูปแบบการเรียน และปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยรังสิต (รายงานวิจัย)*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรังสิต.

Learning Outcomes and Teaching Learning Strategies in Mental Health and Psychiatric Nursing Course as Perceived by the Second Year Nursing Students.

Punyanoot Suttipong*   Wandee Suttharangsee***   Vineekarn Kongsuwan**
Phirose Mamah*   Wilawan Christraksa*

Abstract

This classroom research aimed to study learning outcomes and teaching learning strategies in mental health and psychiatric nursing course as perceived by second year nursing students. One hundred and thirty six nursing students were included in this study. 15 out of 136 were selected for in-depth interview. The instrument was a questionnaire covering 3 parts: (1) demographic data, (2) learning outcomes evaluation form consisting of section 1: learning outcome evaluation form after students completed this course, section 2: opinion in teaching learning strategies, (3) semi-structure guideline for in-depth interview. Content validity was examined by three experts. The reliability of the questionnaire was tested with 30 subjects and part 2 yielded a Cronbach's alpha coefficient as 0.94. Data were analyzed using descriptive statistics and content analysis.

The results showed that students perceived that their learning outcomes were as follow: 1) interpersonal skills and responsibility at high level ($M = 4.13$, $SD = 0.71$) 2) knowledge at high level ($M = 3.96$, $SD = 0.53$) 3) numerical analysis skills, communication and information technology skills at high level ($M = 3.79$, $SD = 0.71$) 4) cognitive skills at high level ($M = 3.68$, $SD = 0.63$), and 5) ethics and moral at high level ($M = 3.54$, $SD = 0.72$). In addition, teaching learning strategies that help to support learning were as follow: using case study, followed by group discussion, and skills training in mental status examination and therapeutic communication.

---

* Lecturer, Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

** Lecturer Dr., Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

*** Associate Professor Dr., Department of Psychiatric Nursing, Faculty of Nursing, Prince of Songkla University, Songkhla, Thailand.

The result from this research could be used to enhance learning outcome. It could take the teaching method and problem to improve the teaching; in order to support quality of learning outcome for the students in the next semester.

Keywords: learning outcomes; teaching learning strategies; mental health and psychiatric nursing